

Afdelingen for videregående
uddannelser og internationalt
samarbejde

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.
Tlf. 3392 5600
Fax 3395 541
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Samlenotat ministerrådsmøde (uddannelse) den 15. februar 2010

28. januar 2010

Uddannelse

Sags nr.:

100.37E.251

1. Uddannelse for Europa i 2020

a) Rådets og Kommissionens fælles situationsrapport 2010 om gennemførelsen af "arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010"

- *vedtagelse*

b) Diskussionsoplæg om uddannelse for Europa i 2020

- *udveksling af synspunkter*

Pkt. 1 a): Rådets og Kommissionens fælles situationsrapport 2010 om gennemførelsen af "arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010"

- *vedtagelse*

- 1. Resumé:** *Overordnet set konkluderer Kommissionen i den fælles situationsrapport, at det politiske arbejde på europæisk niveau inden for almen og faglig uddannelse siden 2002, hvor medlemsstaterne vedtog strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet indtil 2010, har udgjort en værdifuld støtte til medlemsstaternes uddannelsesreformer og har bidraget til mobilitet blandt lærende og undervisere i hele Europa. Til trods for dette har medlemsstaterne dog ikke nået samtlige af de europæiske målsætninger for udvalgte samarbejdsområder inden 2010, hvilket betyder, at medlemsstaterne stadig står over for væsentlige udfordringer på uddannelsesområdet.¹*

¹ Det er vigtigt at fremhæve, at rapporten og de dertil hørende arbejdsdokumenter (15897/09 ADD 1 og 16646/09 ADD 1) fokuserer på europæiske tendenser, og at der kan være meget stor forskel på situationen mellem medlemsstaterne. Generelle konklusioner draget i rapporten reflekterer ikke nødvendigvis situationen i samtlige medlemsstater, men giver et billede af en samlet europæisk situation.

2. Baggrund

Baggrunden for dette punkt på dagsordenen til ministerrådsmødet den 15. februar 2010 er Kommissionens meddelelse om den 4. fælles situationsrapport KOM(2009) 640.

I den 4. fælles situationsrapport fokuseres der på fremskridt med hensyn til de aftalte uddannelsesmål i tidsrummet 2007 – 2009 under den strategiske ramme for samarbejde på uddannelsesområdet indtil 2010. Rapporten bygger på en detaljeret evaluering af nationale rapporter og resultater relateret til en række indikatorer og benchmarks. Hovedvægten af den 4. fælles rapport omhandler gennemførelsen af henstillingen fra 2006 om nøglekompetencer, men rapporten giver også et overblik over udviklingen i de nationale strategier for livslang læring og de reformer, der er gennemført for at gøre de erhvervsfaglige uddannelser mere attraktive og mere relevant i forhold til behovene på arbejdsmarkedet og for at modernisere videregående uddannelser. Ligeledes omhandler rapporten også nyligt udpegede udfordringer og initiativer, der skal føre samarbejdet videre på uddannelsesområdet.²

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med rapporten er at redegøre for status for samarbejdet under strategirammen for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet med fokus på årene 2007 – 2009 samt arbejdet med nøglekompetencer, livslang læring, erhvervsuddannelser og kommende initiativer.

Rapporten er inddelt i seks afsnit: 1) Indledning, 2) Nøglekompetencer, 3) Strategier og instrumenter for livslang læring, 4) Erhvervsuddannelser, 5) Modernisering af de videregående uddannelser og 6) Vejen Frem.

Ad 1) Indledning

Overordnet set konkluderer Kommissionen, at det politiske arbejde på europæisk niveau inden for almen og faglig uddannelse siden 2002, hvor medlemsstaterne vedtog strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet indtil 2010, har udgjort en værdifuld støtte til medlemsstaternes uddannelsesreformer og har bidraget til mobilitet blandt lærende og undervisere i hele Europa.

1. Til trods for at det er gået fremad mht. fire af de fem fastsatte benchmarks og uddannelsesresultaterne generelt, er der reelt kun

² Rapporten er ledsaget af de to arbejdsdokumenter 15897/09 ADD 1 og 16646/09 ADD 1

et enkelt benchmark, hvor den europæiske målsætning ser ud til at blive nået inden 2010 (Det samlede antal færdiguddannede kandidater inden for matematik, naturvidenskab og teknologi i EU bør øges med mindst 15 pct. inden 2010, samtidig med at kønsrelaterede skævheder mindskes). Der er oplevet fremgang på tre af de fem fastsatte benchmarks, men målsætningerne vil ikke blive nået inden 2010 (EU-gennemsnittet af elever, der går tidligt ud af skolen, bør ikke overstige 10 pct. i 2010, mindst 85 pct. af alle 22-årige i EU bør have fuldført en ungdomsuddannelse i 2010 og EU-gennemsnittet for voksnes deltagelse i livslang læring aktiviteter bør udgøre mindst 12,5 pct. af voksne i den erhvervsaktive alder i 2010). Vedrørende det sidste benchmark er der ligefrem oplevet en tilbagegang på europæisk niveau (Andelen af 15-årige med ringe færdigheder i læsning i EU bør være faldet med mindst 20 pct. i 2010 i forhold til 2000).

Skal målsætningerne nås, vil det kræve mere effektive nationale reformer. Med den økonomiske krise bliver behovet for reformer ifølge Kommissionen endnu mere presserende.

2. En lang række medlemsstater er ved at gennemføre reformer, hvor man eksplicit bruger initiativet om nøglekompetencer som referencepunkt. Der er sket fremskridt, men der er stadig behov for at fremme udviklingen af lærerkompetencer, ajourføre evalueringemetoder og indføre nye metoder for tilrettelæggelse af læringen.

3. Gennemførelsen af målsætningen om livslang læring og formel, ikke-formel og uformel læring og en øget mobilitet udgør fortsat en udfordring.

Ad 2) Nøglekompetencer

Der er ifølge Kommissionen en klar tendens i hele EU i retning af kompetencebaseret undervisning og læring samt uddannelses- og målbeskrivelser udtrykt som læringsresultater. Den europæiske ramme for nøglekompetencer har i betragteligt omfang bidraget hertil, og i nogle lande har denne ramme ligefrem været en nøgelfaktor i reformen af uddannelsespolitikken.

Kompetencebaserede uddannelses- og målbeskrivelser indebærer ifølge rapporten også, at man erhverver evner og holdninger, så man kan anvende viden hensigtsmæssigt og udvikle en positiv holdning til efteruddannelse, kritisk tænkning og kreativitet. Dette udgør en betydelig udfordring i forbindelse med tilrettelæggelsen af læreprocessen og afhænger på afgørende vis af lærernes og skoleledernes forudsætninger. En anden udfordring er skolers ansvar for forberedelse til videre uddannelse.

Ad 3) Strategier og instrumenter for livslang læring

Alle medlemsstaterne anerkender livslang læring ”fra vugge til grav” som en afgørende forudsætning for vækst, beskæftigelse og

social integration. Flertallet af medlemsstaterne har vedtaget klare strategier for livslang læring, og der er blevet gjort en særlig indsats for at udvikle instrumenter, der støtter fleksible overgange mellem forskellige dele af uddannelsessystemer.

Gennemførelsen og en yderligere udvikling af strategier for livslang læring, der strækker sig over en tilstrækkelig lang tidsperiode og inkluderer muligheder for alle aldersgrupper, udgør fortsat en kritisk udfordring generelt i EU. Intereseparterne bør i højere grad inddrages, samtidig med at der kommer et bedre samarbejde med andre politikområder.

Ad 4) Erhvervsuddannelser

Det vigtigste mål med Københavnprocessen - en forbedring af erhvervsuddannelsessystemernes tiltrækningskraft og kvalitet - er ved at blive taget op bl.a. via gennemførelsen af kvalitetssikrings-systemer på linje med den europæiske referenceramme for kvalitetssikring. Dette udgør et prioriteret område for de fleste medlemsstater, hvor der især er fokus på en professionalisering af undervisere i erhvervsuddannelserne.

Som anført i initiativet Nye Kvalifikationer for Nye Job står man fortsat over for store udfordringer. Misforholdet mellem kvalifikationsniveauet og jobkravene forventes at blive mere udpræget frem mod 2020, hvis erhvervsuddannelserne ikke kan reagere hurtigere og mere fleksibelt på det forventede behov for øgede kvalifikationer og kompetencer.

Det er af afgørende betydning, at der kommer et endnu tættere forhold til erhvervslivet, og at der sker en større udbredelse af læring på arbejdspladsen, hvis erhvervsuddannelsessystemerne i Europa skal tilpasses de stadig nye behov på arbejdsmarkedet.

Selvom der er en øget opmærksomhed omkring nye overgange fra erhvervsuddannelserne til de videregående uddannelser, er det nødvendigt, at der sker fremskridt i et hurtigere tempo for bl.a. at sikre bedre videreuddannelses- og mobilitetsmuligheder.

Ad 5) Modernisering af de videregående uddannelser

Der er en stigende politisk bevidsthed om, at det er af afgørende betydning at give ikke-traditionelle uddannelsessøgende adgang til videregående uddannelse, hvis man skal nå målet for livslang læring. De fleste lande har gennemført foranstaltninger til at øge andelen af studerende fra mindre privilegerede sociale grupper, herunder finansielle incitamenter.

Ifølge Kommissionen bliver diversificeringen af indtægtsstrømmen til de højere læreranstalter stadig større, med studiegebyrer som den vigtigste kilde samlet set i EU. Resultatbaserede kontrakter og konkurrence mellem højere læreranstalter, også i forbindelse med støtten fra det offentlige, er ligeledes et stadigt me-

re almindeligt fænomen.

En stigning i investeringerne både fra offentlige og private ressourcer udgør fortsat en udfordring, især under en økonomisk krise. Nogle medlemsstaters initiativer med hensyn til øgede og målrettede ressourcer til investeringer i de videregående uddannelser er yderst positive, og Kommissionen mener, at der bør arbejdes videre på en yderligere diversificering for at fremskaffe supplerende midler.

De videregående uddannelsesinstitutioner bør give incitamenter til at udvikle mere fleksible læseplaner og fleksible tilrettelæggelse af undervisningen og styrket anerkendelse af realkompetencer. En styrket selvstændighed for videregående uddannelsesinstitutioner, en bedre styring og et udvidet ansvar blandt institutionerne er af afgørende betydning, hvis de skal have mulighed for at åbne op for ikke-traditionelle uddannelsessøgende og for at diversificere indtægter. Partnerskaber mellem universiteter og erhvervslivet kan være med til at skabe de rette betingelser for en højere andel af støtte fra den private sektor og fra virksomheder.

Ad 6) Vejen Frem

Den strategiske ramme for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet indtil 2020 udgør et redskab, der kan tage definerede udfordringer op. Opfølgningen bør indgå i de prioriterede arbejdsområder, der specifikt er udpeget i den først arbejdsplan 2009 – 2011 af den nye strategiramme, i forbindelse med gennemførelsen af initiativet Nye Kvalifikationer for Nye Job og EU's strategi for unge.

Det er nødvendigt at udvikle og gennemføre innovative fremgangsmåder for undervisning og læring på et mere bredt grundlag for at sikre, at alle borgere har adgang til mulighed for livslang læring af en høj kvalitet. Herunder fremhæver Kommissionen følgende:

- a) Det stigende antal mennesker med et lavt niveau i læsefærdighed giver anledning til den største bekymring. Det er nødvendigt med en omfattende aktion, både på nationalt og europæisk niveau, der dækker alle læringsniveauerne fra førskoleundervisning til erhvervs- og voksenuddannelserne.
- b) Det er nødvendigt med flere aktioner for at udvikle undervisnings- og evalueringsmetoder i overensstemmelse med fremgangsmåden vedrørende kompetencer. Det er ligeledes nødvendigt med en særlig indsats for de tværfaglige nøglekompetencer, som er af afgørende betydning for mere kreativitet og innovation og for gode resultater på arbejdsmarkedet og i samfundet i bred forstand.
- c) Den faglige videreuddannelse af lærere, undervisere og skole-

ledere skal give dem de pædagogiske og øvrige kompetencer, som er nødvendige for at påtage sig de nye roller i forbindelse med denne fremgangsmåde samtidig med at lærergerningen gøres mere attraktiv.

d) Det er vigtigt at styrke kompetencer, der er nødvendige for at deltage i efteruddannelse og for at komme ind på arbejdsmarkedet. Dette betyder, at strategien med nøglekompetencer skal udvikles yderligere ud over skolesektoren, i erhvervs- og voksenuddannelserne, og at den skal sikre, at resultaterne i de videregående uddannelser er mere relevante i forhold til behovene på arbejdsmarkedet.

For at styrke borgeres kompetencer og for således at give dem bedre muligheder i fremtiden, bør uddannelsessystemerne gøres mere åbne og mere relevante for verdenen udenfor. Herunder fremhæver Kommissionen følgende:

a) Partnerskaber mellem uddannelsesinstitutioner og verdenen udenfor, især erhvervslivet bør styrkes på alle niveauer.

b) Det er nødvendigt med flere incitamenter for at tilskynde de videregående uddannelsesinstitutioner til at udvide adgangen for ikke-traditionelle uddannelsessøgende og dårligt stillede grupper.

c) Der bør gives de uddannelsessøgende flere og bedre muligheder for at få praktiske erfaringer og indsigt i det politiske, samfundsmæssige og kulturelle liv. Med henblik herpå bør arbejdsbaseret læring, praktikophold og frivillige handlingsplaner spille en langt større rolle, ikke kun i de erhvervsfaglige uddannelser og i voksenuddannelsen, men også i skoler og i de videregående uddannelser.

d) Interesseorganisationer og udbydere bør inddrages i udviklingen og gennemførelsen af strategier for livslang læring. Desuden bør samarbejdet omfatte andre politiske sektorer i uddannelsesområdet.

Afslutningsvis påpeger Kommissionen, at uddannelsernes rolle som videntrekantens fundament skal styrkes. Innovation og vækst kan ikke udvikle sig uden et bredt grundlag af viden, kvalifikationer og kompetencer, som fremmer talent og kreativitet fra en tidlig alder, og som ajourføres gennem hele voksenlivet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Forslaget har i sig selv ingen konsekvenser for dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet og beskyttelsesniveauet

Forslaget har i sig selv ingen statsfinansielle konsekvenser, lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for erhvervslivet.

9. Høring

Følgende bemærkninger blev modtaget fra EU-specialudvalgets medlemmer på specialudvalgsmødet den 15. januar 2010, hvor en tidligere udgave af dokumentet blev gennemgået:

Danske Lærerorganisationer International (DLI) henviste til inddragelsen af TALIS-undersøgelsens konklusioner om, at lærere har få incitamenter til at forbedre deres undervisning, og at de mest almindelige former for faglige efteruddannelsesaktiviteter, der bliver tilbudt, ikke er specielt effektive. TALIS-undersøgelsens konklusioner er for OECD's egen regning, eftersom lærerne ikke er blevet spurgt, om de synes, at det er et problem eller om det er en god idé ikke at belønne lærere bedre økonomisk.

FTF fandt de tre overordnede udviklingstendenser og udfordringer rimelig kritiske. På grund af den økonomiske krise kan det blive om end endnu mere vanskeligt at imødekomme udfordringer fremover. Danmark bør opfordre Europa-Kommissionen til, at det - på trods af krisen - er vigtigt, at medlemslandene ikke nedprioriterer uddannelse. Livslang læring bliver ikke implementeret.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) støttede FTF og sagde, at det er vigtigt at fortsætte reformprocessen, således at de definerede målsætninger på uddannelsesområdet nås. I Danmark er der fortsat frafaldsproblemer (voksne og unge, herunder svage unge).

DLI nævnte, at det er vigtigt at få den "tunge del" af medlemsstaterne med, hvor grundlæggende læsefærdigheder er et stort problem. Danmark bør støtte en tobenet fremadrettet strategi på uddannelsesområdet, kort- og langsigtet samt et kvalitativt tilskud tidligt. Det er vigtigt i en økonomisk krise ikke at glemme begge sider i en sådan strategi.

Landsorganisationen i Danmark (LO) undrede sig over logikken i, at man alene vælger at se på nøglekompetencer, når der eksisterer mange forskellige andre velbeskrevet initiativer, f.eks. erhvervsrettet uddannelse i samarbejde med de videregående uddannelser. EU2020 reformstrategien bør have mere perspektiv til en kvalificeret arbejdskraft.

DA var enig med LO. Der bliver stillet en masse mål op, og der kommer ikke noget ud af det. EU har et governance problem, herunder en beskæftigelsespolitisk problemstilling, der bør løses

ved en mere målrettet mekanisme i en kommende reformstrategi. Det bør være en mere målrettet indsats. På sigt bliver der mangel på arbejdskraft – især i erhvervslivet. Nye Kvalifikationer for Nye Job initiativet er eksempelvis et godt initiativ, der handler om mere end blot nøglekompetencer. Især erhvervsuddannelser kan inkluderes i dette initiativ.

Dansk Magisterforening (DM) fandt, der er en direkte og umiddelbar modsætning mellem ønsket om forøget deltagelse og indførelse af studenterbetaling. I Bolognaprocessen bliver det offentlige ansvar for uddannelsessystemet understreget, hvilket også burde gøres i EU-regi.

Danske Universiteter spurgte, om det spanske formandskab havde nye planer i støbeskeen med hensyn til brugerbetaling.

Efterfølgende har det endelige dokument været sendt i skriftlig høring, hvilket ikke har givet anledning til yderligere bemærkninger.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser rapporten velkommen.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre lande forventes ligeledes at hilse rapporten velkommen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg modtog den 26. januar 2010 et grundnotat om meddelelsen KOM(2009) 640.

Pkt. 1 b): Diskussionsoplæg om uddannelse for Europa i 2020

- *udveksling af synspunkter*

1. **Resumé:** *Kommissionen konsultationspapir om en kommende reformstrategi, EU2020, danner baggrund for et diskussionsoplæg til udveksling af synspunkter på det kommende ministerrådsmøde for uddannelse den 15. februar 2010. Det spanske EU-formandskabs diskussionsoplæg opridser væsentlige elementer for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet, og understreger vigtigheden af en sammenhæng mellem strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet indtil 2020 og en kommende reformstrategi for vækst og beskæftigelse.*

2. **Baggrund**

Baggrunden for diskussionen på ministerrådsmødet den 15. februar 2010 er Kommissionens konsultationspapir om en kommende reformstrategi, EU2020, især den rolle, som uddannelse generelt er tildelt i konsultationspapiret.

Det spanske formandskab har på baggrund af Kommissionens

konsultationspapir om en kommende reformstrategi udarbejdet et diskussionsoplæg, der er blevet behandlet i Rådets arbejdsgruppe for uddannelse. Det endelige diskussionsoplæg fra det spanske formandskab vil være omdrejningspunktet for en udveksling af synspunkter, der skal fungere som input til den videre proces.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med diskussionsoplægget er, at ministrene udveksler synspunkter om diskussionsoplægget, der er baseret på konsultationspapiret EU2020, den nuværende økonomiske situation samt det eksisterende samarbejde for uddannelse på europæisk plan.

Indholdet i diskussionsoplægget beskriver kort, hvorledes uddannelse er et vigtigt, gennemgående led i alle tre nøgleelementer i EU2020 konsultationspapiret.

Formandskabet indleder diskussionsoplægget med at understrege, at Europas fremtid ligger i en videnbaseret økonomi, hvor uddannelse, forskning og innovation er bærende elementer for økonomisk vækst, beskæftigelse og konkurrenceevnen.

- Uddannelse med henblik på økonomisk vækst og social retfærdighed
Uddannelse i et livslangt perspektiv bør udgøre et centralt element i en strategi, der har til formål at skabe en videnintensiv økonomi og samfund. Europa har derfor brug for uddannelses-systemer af høj kvalitet, som er åbne, fleksible, effektive og som sikrer lige adgang til alle. Herudover bør systemer sikre, at alle kan realisere deres potentiale, forberede folk til arbejdsmarkedet og samtidig støtte social sammenhængskraft og medborgerskab, udvikle færdigheder, sikre mobilitet samt støtte entreprenørskab, innovation og kreativitet.

- Europæisk uddannelsessamarbejde
Samarbejde på uddannelsesområdet har oplevet fremskridt de sidste ti år ved at definere og forfølge fælles målsætninger og udfordringer samt ved at udveksle gode erfaringer under den åbne koordinationsmetode. Den 4. fælles rapport på uddannelsesområdet beskriver fremskridt og opridsrer kritiske udfordringer såsom at implementere livslang læring strategier, at styrke mobilitet, at gøre uddannelsessystemer mere åbne over for samfundet og erhvervslivet samt at styrke partnerskaber mellem disse. Kun et enkelt europæisk benchmark vil blive nået, og da målsætningen for grundlæggende læsefærdigheder er gået i negativ retning i Europa udgør det fortsatte arbejde med benchmarks, især det ved-

rørende læsefærdigheder, den største udfordring. På baggrund af dette vedtog undervisningsministrene den 12. maj 2009 en ny strategiramme for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet indtil 2020 med fire langsigtede målsætninger: 1) Virkeliggørelse af livslang læring og mobilitet, 2) Højere kvalitet og større effektivitet i uddannelsen, 3) Lige muligheder for alle, social samhørighed og aktivt medborgerskab og 4) Fremme af kreativitet og innovation, herunder iværksætterkultur, på alle uddannelsesniveauer.

De fire målsætninger reflekterer den rolle, som uddannelse bør spille i en bredere debat i Unionen om økonomiske og sociale reformer, herunder kompetencer på arbejdsmarkedet, demografiske udfordringer og global konkurrence. En tæt forbindelse mellem målsætningerne i strategirammen på uddannelsesområdet og en EU2020 reformstrategi er essentiel.

- Uddannelse i EU-strategien for 2020

Formandskabet opridser herefter de tre nøgleelementer fra EU2020 konsultationspapiret og beskriver, hvilken rolle uddannelse spiller for hvert enkelt nøgleelement. Den strategiske ramme, Københavnprocessen og initiativer under Bolognaprocessen understreges som relevante for alle tre elementer.

1) Værdiskabelse gennem videnbaseret vækst

Forskning og innovation af høj kvalitet er afhængig af en solid viden og kompetencer samt promoveringen af kreativitet, innovation og entreprenørskab. Derfor vil videntrekanten (uddannelse, innovation og forskning) kun fungere, hvis der er tilstrækkelig fokus på uddannelse som base for videntrekanten. Samtidig bør det sikres, at samfundet får gavn af videntrekanten. Modernisering af uddannelsessystemer på alle niveauer gennem innovation (folkeskolen, erhvervsuddannelse, videregående uddannelse og voksenuddannelse) skal styrkes - også ved hjælp af EU-instrumenter. Partnerskaber mellem uddannelsesverden og arbejdsmarkedet bør styrkes, uddannelsessystemer bør åbnes op for ikke-traditionelle uddannelsessøgende og livslang læring strategier bør implementeres. Internationalisering vil være med til at understøtte uddannelse af høj kvalitet på globalt niveau og være med til at tiltrække dygtige studerende og forskere fra hele verden til Europa.

2) Bedre jobmuligheder og plads til alle i samfundet

Nøglekompetencer i et livslangt perspektiv vil også spille en kommende rolle, særligt hvad angår borgeres beskæftigelsesegnethed, social inklusion og personlig udvikling. Der er behov for at arbejde med udfordringerne såsom mangel på uddannelse, social inklusion og ringe grundlæggende færdigheder samt at sikre, at flere deltager i førskoleundervisning og at uddannelsesinstitutionerne åbnes for ikke-traditionelle uddannelsessøgende. Herudover bør der fokuseres på innovativ undervisning og evaluering

samt sikres, at alle borgere kan deltage i livslang læring og på arbejdsmarkedet. Nye Kvalifikationer for Nye Job initiativet bør indgå i dette arbejde. I forhold til strategirammen for det europæiske samarbejde indtil 2020 er det især vigtigt at lægge vægt på udfordringerne angående ringe grundlæggende færdigheder, særligt læsning, tidligt frafald og voksnes deltagelse i livslang læring.

3) Skabelse af en konkurrencedygtig, sammenkoblet og grønnere økonomi

Uddannelse har en essentiel rolle at spille, når det gælder om at skabe en grønnere og mere bæredygtig økonomi, ikke blot ved at sikre den nødvendige forskning, men også ved at være med til at sikre en forandring af attituder, værdier og livsstil. Uddannelse skal sikre, at borgere har den rette viden, de rette kvalifikationer og kompetencer for at skabe en mere bæredygtig økonomi og et mere bæredygtigt samfund, herunder en forståelse for bæredygtig energi og aktivt medborgerskab.

Hvis målsætningerne i strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet indtil 2020 skal nås, og hvis strategirammen skal kunne spille en rolle i forhold til målsætningerne i EU2020, er det vigtigt at sikre de nødvendige ressourcer til uddannelse og at fremme bedre, mere effektiv og målrettet finansiering både på nationalt niveau og europæisk niveau (Den Europæiske Socialfond, livslang læringsprogrammet) og særligt ved at lægge vægt på mobilitet i et europæisk område for viden.

Afslutningsvis stiller formandskabet i diskussionsoplægget to spørgsmål til ministre:

1) Hvilken rolle mener De, at uddannelse har i Europas bestræbelser på at fremme vækst og beskæftigelse samt social lighed og samhørighed?

2) Hvordan kan undervisningsministrene i praksis bidrage til den kommende EU-dagsorden for 2020 og til at sikre de nødvendige ressourcer til uddannelsessektoren?

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Forslaget har i sig selv ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet og beskyttelsesniveauet

Forslaget har i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet og beskyttelsesniveauet, da der er tale om et diskussionsoplæg.

9. Høring

Følgende bemærkninger blev modtaget fra EU-specialudvalgets medlemmer på specialudvalgsmødet den 15. januar 2010, hvor en tidligere udgave af diskussionsoplægget blev gennemgået:

Dansk Arbejdsgiverforening fandt dokumentet vagt. Det er en kortsigtet, defensiv strategi med fokus på den nuværende krise modsat en langsigtet strategi med fokus på vækst. I Danmark tænker vi "vækst". Den demografiske udfordring er ikke inkluderet i papiret. Desuden bør kvalitet i hele uddannelsessystemet – ikke kun for de svage – inkluderes i udspillet.

Danske Lærerorganisationer International så nogle tydelige brudlinjer mellem de stærke lande, der har en skjult dagsorden, og de nye medlemslande, der ofte er villige til at indføre reformer.

Dansk Magisterforening anså brugerbetaling sammenlagt med leger og lån som et problem, idet tilbagebetalingen ville være afhængig af indtægt efter endt uddannelse. En høj løn vil betyde muligheden for hurtig tilbagebetaling, hvor en lav løn vil betyde det modsatte. Den langsomme tilbagebetaling af lån for akademikere med lav løn betyder indførelse af et omvendt Robin Hood princip, hvor de laveste indkomster kommer til at betale mest for deres uddannelse. Med andre ord, er der tale om et regressivt beskatningssystem, hvor de laveste indkomster beskattes højest. Og det er trods alt ikke et skattemæssigt princip, som man traditionelt har hyldet i Danmark – vel tværtimod.

Efterfølgende har det endelige dokument været sendt i skriftlig høring, hvilket ikke har givet anledning til yderligere bemærkninger.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser diskussionsoplægget velkommen.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre lande forventes at deltage i diskussionen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.